

csak nagyon megtépázva. Sok a halottunk. Holott még elevenek! Hogyhogy nincs itt Nagy László? Jékely? Illyés? Rónay György — hogyan írt meg akár egy névjegyet is annak, akitől egy jó sort olvasott! Nagy íróink mai is érzékenyen rajta tartják a szemüket a fiatalabbakon, előítélet és elfogultságok nélkül. Illés Endre. Kálnoky. Vas István. Csorba Győző, Takáts Gyula. Keresztury Dezső. Vészi Endre. Weöres Sándor.

— Egy másik láncolatról szólván: ön azért is tett, hogy műveltségünket bekapcsolja az európai szellemi tudatba. Könyvet írt Stravinskyról; nyugatra — keletre tekintő önálló fordítói vállalkozásai között szerepel egy Philip Larkin-kötet is.

— Stravinsky-könyvem a legnagyobb haditettém. Nemcsak azért, mert költő létemre zeneszerzőről írtam monográfiát, hanem mert olyan zeneszerzőt választottam, aki nem hazulról hozott ízlésem és ösztönöm szerint nagy. Vagyis a távolesőt választottam, be akartam mutatni, hogy valaki, aki népdalon, Bartókon nevelkedett, megszerethet, nagynak tarthat egy képlékeny természetű, a dodekafóniával is kacérkodó zeneszerzőt. Ez az én Eötvös-kollégiumban kialakult meggyőződésem disszertációja: lehet objektíven is szeretni. Ami a Larkin-kötetét illeti, Auden, Dylan Thomas és Philip Larkin a modern angol költészet három pilére szememben, s Larkin lírája hangolható a legtermészetesebben az én hangomhoz: az angol vidék szeretete a magyar vidékéhez, ami nem „provincia”, s amelynek intimitását, érzéki pontosságú, gazdag, emberközeli színvilágát Burns költészete éppúgy őrzi, mint az Arany Jánosé, vagy később a Nagy Lászlóé, a Simon Istváné.

— Talán ezért veszi ön olyan komolyan a magyar vidék irodalmi életét is.

— Szükségszerű, hogy komolyan vegyem. A budapesti irodalmi élet szét van dűlve. Ha vidéken valamely eszme előtt manapság tisztelegnek, abból néha nagyobb élmény adódik, mint bármiből, amit író íróként megél. Ilyen volt a kaposvári Csokonai-est, a Berzsenyi-ünnepség. A szekszárdi Illyés-est. Az idén a Babits-est, Szekszárdon és Pécsen. Ilyenek

venen felüli nagy íróinknak szerzői estet szoktunk rendezni a Fészekben, többnyire valami ünnepi alkalomból, ilyen volt az Illyés Gyula nyolcvanadik születésnapját ünneplő estünk, vagy legutóbb a hetvenéves Weöres Sándor estje. Amint látja, az ügy minden korosztály szempontjából végig van gondolva...

— Valószínűnek tartom, hogy ugyanígy végig gondolta azt is, miért nem tartozik semmilyen irodalmi csoporthoz a kizárólagosság érvényével.

— Igen, és ebben talán az Eötvös-kollégiumbeli neveltetésem is segített. Az Eötvös-kollégiumban nem az számított, kinek milyen kötődése van, hanem az emberi-szakmai minőség. Amit például én a magam plebejus háteréből hoztam magammal, azt ott egy bíró fia tökéletesen át tudta élni. Ez engem megerősített az igazi értékekbe vetett hitemben. A kiábrándulás később éppen az „egyhasiakkal” kapcsolatban ért, azokkal, akik nem akarják az ösztönös indulatokat kontrollálni, alávetni magukat a más etnikum — értsd: a város — értékeinek. Kiábrándító például, ha a hangversenyen, Messiaen zenéjét hallgatva, nem látok a publikumban olyan embert, aki elmondhatná: „a bátyám otthon citerán játszott.”

— A példázat világos. Ugyanilyen kiábrándító lehet, ha a citerazene hallgatói közt nincs olyan ember, aki elmondhatná: „mi otthon Messiaent hallgatunk.”

— Aki a kontinuitást tartja fontosnak, eleve ideges attól, ha az irodalmi életet bármely oldalról meg akarják osztani. Ez a munkát teszi lehetetlenné. Azt, hogy a mindnyájunkat legmélyebben érdeklő, az alkotói lelkiismeretünk szerint is fontos dolgokról essék szó. Nekünk az alkotói

— Mások az adottságok, eddig nem inspirált a du-nántúli példa. Meg kell említenem a Békéscsabai Megyei Könyvtár mai magyar költők műveiből készült bibliofil sorozatát, s azt, hogy Debrecenben, az idei irodalmi napokon a költészet és fogadtatása volt a téma.

— A költő van itt, beszélgetésünk elején azt mondta. Saját munkájára jut-e ideje?

— Erőmon felüli vállalkozásba fogtam, de ez kötelelességem. Arról az emberről van szó, akitől mindehhez az inspirációt kaptam, akit szellemi apámnak érzek, akinek az Eötvös-kollégiumban lettem a tanítványa: Fülep Lajosról. Huszonhárom évig volt köztünk atyafiúi kapcsolat. Ő volt az, aki nyolcvanadik évén túl is fel tudott fedezni értékeket — Kondor Bélát például —; aki haláláig nyitott volt minden érték-re, és minden irányba! Most, hogy szellemi őseimről: József Attiláról, Bartókról, Stravinskyról s akit itt nem említettünk, Egry Józsefről valamilyen formában vallást tettem már, adósnak érzem magam Fülleppel szemben; róla még elszámolnivalóm van, annál is inkább, mert a köztudatban mindmáig nincs a helyén. A számadásnak, amelyben a Fülleppel és tanítványával eltöltött estéről s mindarról hírt adok, amit a velük való szellemi közösségben, a szellemi világ rétegezett-ségének légkörében megéltem, ezt a címet szeretném adni: *Ezer este Fülep Lajossal.*

— Mintegy folytatásául a *Kettős rekviem* című könyvében megjelent versnek, amely *Az ezredik este címet viseli, s mely úgy idézi meg a távozó szellemi óriást, mint aki sem a várkonyi búcsún táncoló menyecskék, sem az elpusztult athéni ifjak nevé-*

szerint is fontos dolgokról
essék szó. Nekünk az alkotói
integritásunkat kell védenünk.

— Úgy hiszem, vannak
példáink ebben.

— Megvan a láncolat,

idén a Babits-est, Szek-
szárdon és Pécsett. Ilyenek
a győri költőtalálkozók.

— Csupa dunántúli vá-
rost említ. És az Alföld?
Vagy Észak-Magyaror-
szág?

pusztult athéni ifjak nevé-
ben „... nem ad mentsé-
get e kornak”. A vers
1972-ben íródott. Mentsé-
günk azóta sincs.

GERGELY ÁGNES